

Konsultacje społeczne

projektu **Strategii rozwoju województwa podkarpackiego na
lata 2007-2020**

Aktualizacja na lata 2013-2020

wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko

Departament Strategii i Planowania Przestrzennego
Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego

Przemyśl, 10 maja 2013 r.

● (uwarunkowania prawne)

I. Ustawy:

- **o samorządzie województwa** (Dz. U. z 2001 r. nr 142, poz. 1590 z późn. zm.),
- **o zasadach prowadzenia polityki rozwoju** (Dz. U. z 2009 r. nr 84, poz. 712 i nr 157, poz. 1241)

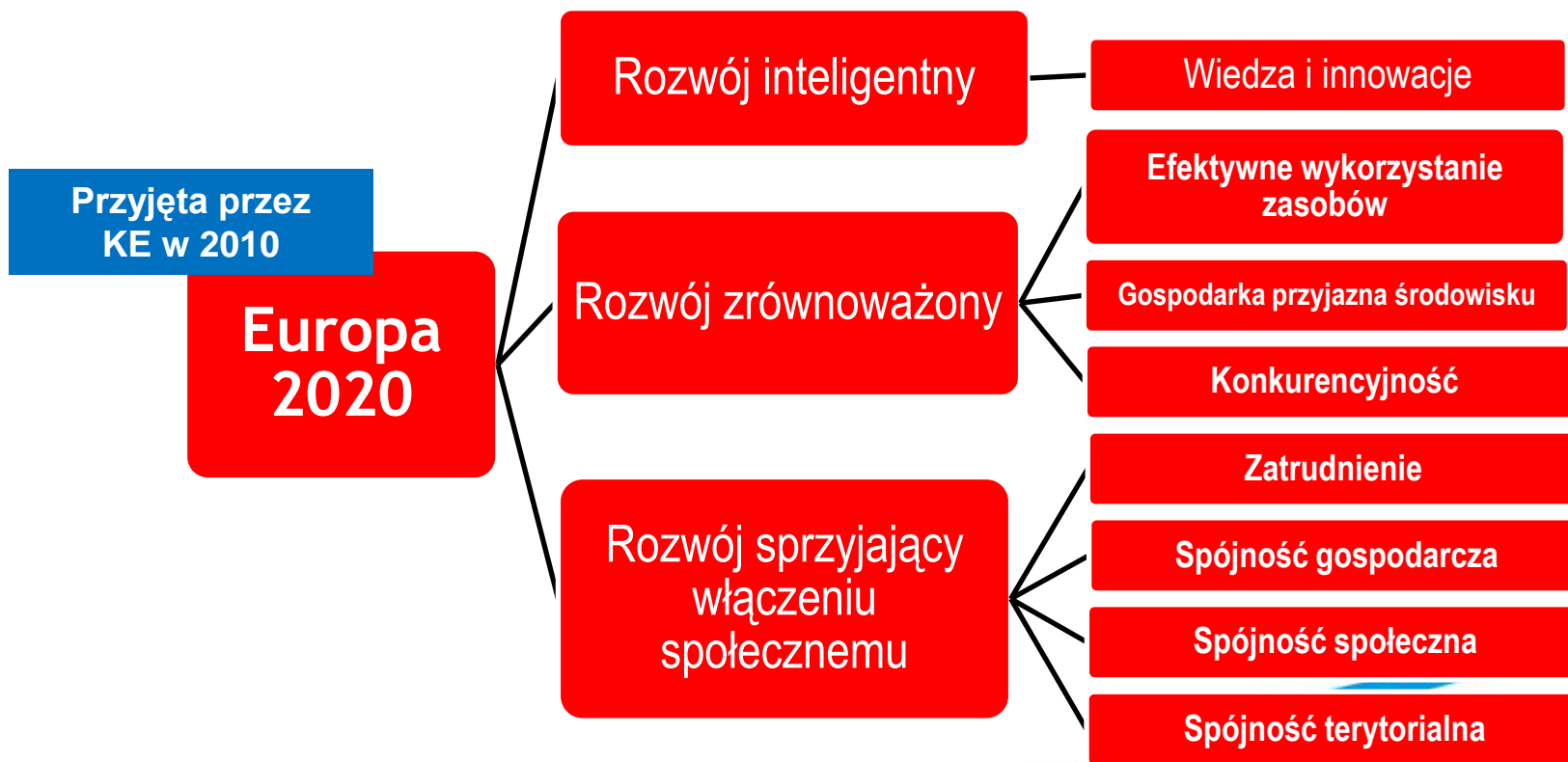
● (uwarunkowania programowe)

II. Dokumenty strategiczne nowej generacji (*DSRR 2030, SSRK 2020, KSRR 2010-2020, KPZK 2030*),

III. Zmiana koncepcji polityki rozwoju (nowy paradygmat) na poziomie UE (Strategia Europa 2020, projekty nowych rozporządzeń KE)

Priorytety i cele - realizowane przez fundusze 3 polityk unijnych,
tj. **Polityki Spójności, Wspólnej Polityki Rolnej oraz Wspólnej Polityki Rybackiej**

Europa 2020 – ukierunkowanie interwencji (ring fencing – limity i wskaźniki) – Krajowy Program Reform

- **Rozwój inteligentny:** wydatki na działalność B+R **(3% PKB UE / 1,7% PL),**
- **Rozwój zrównoważony:** (wzrost efektywności energetycznej 20%; udział energii ze źródeł odnawialnych 20%; redukcja emisji CO² 20% ; UE / **15% PL**),
(Ring fencing – 50-80% środków EFRR, w tym 6-20% na gospodarkę niskoemisyjną)
- **Rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu :** (stopa zatrudnienia - osoby w wieku 20-64, **(75% UE / 71%PL)** ; udział osób z wyższym wykształceniem w społeczeństwie – osoby w wieku 30-34 lata **(40% UE / 45%PL)** ; odsetek osób wczesnie kończących naukę **(10%UE / 4,5%PL)** ; zmniejszenie liczby osób zagrożonych ubóstwem **(o 20 mln / o 1,5 mln PL)**,
(Ring fencing – 25-50% środków EFS, w tym 20% środków na ubóstwo)
- **Terytorialny wymiar interwencji (miasta):** 5% środków EFRR - (ZIT krajowy /regionalny)

Cele polityki spójności

2007-2013

- **Konwergencja**
(ERDF, ESF, CF)
- Regionalna **konkurencyjność i zatrudnienie**
(ERDF, ESF)
- Europejska współpraca terytorialna (**EWT**)
(ERDF)

2014-2020

- Inwestowanie dla **wzrostu i zatrudnienia**
[Investment for growth and jobs]
(ERDF, ESF, CF)
- Europejska współpraca terytorialna (**EWT**)
(ERDF)

Cele tematyczne w pakiecie legislacyjnym UE

– propozycje koncentracji środków (wdrażanie !)

1. Wspieranie badań naukowych, rozwoju technologicznego i **innowacji**
2. Poprawa dostępności oraz stopnia wykorzystania **technologii informacyjno - komunikacyjnych [ICT]**
3. Podniesienie **konkurencyjności MŚP, sektora rolnego oraz sektora rybołówstwa** i akwakultury
4. Wspieranie przejścia na **gospodarkę niskoemisyjną** (niskowęglową) we wszystkich sektorach
5. Promowanie dostosowania do **zmian klimatu**, zapobiegania ryzyku i zarządzania ryzykiem
6. **Ochrona środowiska** i promowanie zrównoważonego wykorzystania zasobów naturalnych
7. Promowanie **zrównoważonego transportu** oraz eliminowanie wąskich gardeł w ramach podstawowej sieci infrastrukturalnej
8. Wspieranie **zatrudnienia i mobilności** pracowników
9. Wspieranie **włączenia społecznego** oraz przeciwdziałanie ubóstwu
10. **Inwestowanie w edukację**, kompetencje oraz uczenie się przez całe życie
11. Wzmacnianie potencjału **instytucjonalnego i skuteczności administracji publicznej**

NOWY SYSTEM KRAJOWYCH DOKUMENTÓW STRATEGICZNYCH

DSRK 2030 wskazuje na 3 kluczowe obszary :

- **Konkurencyjnej i innowacyjnej gospodarki**
- **Równoważenia potencjału rozwojowego regionów**
- Polski** - odejście od modelu (PD) opartego o wielkie miasta
- **Efektywności i sprawności państwa**

Cel główny – wzmocnienie gospodarczych, społecznych i instytucjonalnych potencjałów zapewniających szybszy i zrównoważony rozwój kraju oraz poprawę życia ludności

OBSZARY STRATEGICZNE:

- **Sprawne i efektywne państwo** (wyższa jakość funkcjonowania instytucji publicznych, aktywna rola kapitału społecznego)
- **Konkurencyjna gospodarka** (wzrost gospodarczy zapewniający Polsce **74 -79% poziom PKB** per capita UE w 2020 r., gospodarka oparta na wiedzy, nowoczesna infrastruktura, rozwój kapitału ludzkiego – wiodącymi atutami konkurencyjności)
- **Spójność społeczna i terytorialna** (większa spójność terytorialna, dostępność usług publicznych, szeroka skala szans rozwoju jednostki, mądra i efektywna integracja społeczna)

**Przyjęta przez
RM – 2012 r.**

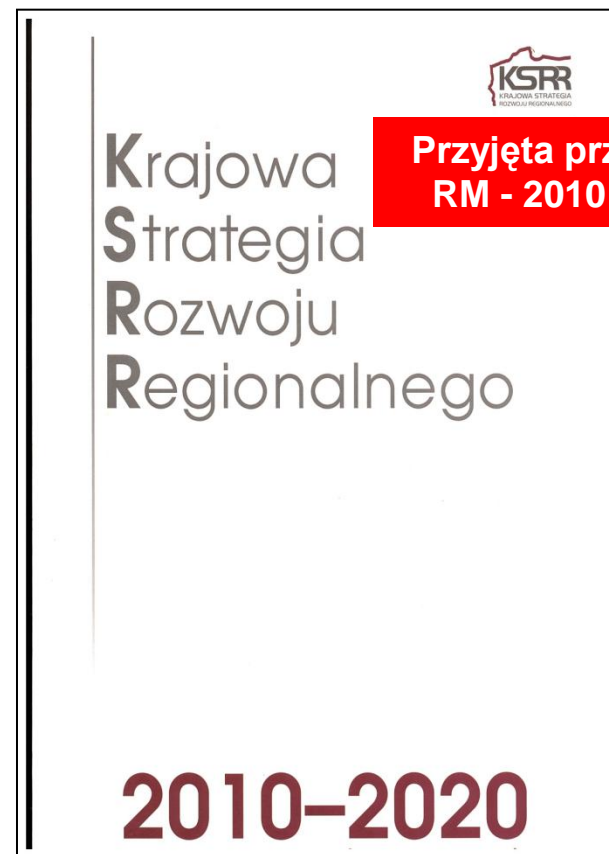

CEL STRATEGICZNY POLITYKI

REGIONALNEJ : efektywne wykorzystywanie specyficznych regionalnych oraz terytorialnych potencjałów rozwojowych dla osiągnięcia celów rozwoju kraju – wzrostu, zatrudnienia i spójności w horyzoncie długookresowym

CELE POLITYKI REGIONALNEJ DO 2020 R. :

- **Konkurencyjność** (wspomaganie wzrostu konkurencyjności regionu)
- **Spójność** (budowanie spójności terytorialnej i przeciwdziałanie marginalizacji)
- **Sprawność** (tworzenie warunków dla skutecznej, efektywnej i partnerskiej realizacji działań)

Cel strategiczny KPZK 2030 :

Efektywne wykorzystanie przestrzeni kraju i jej terytorialne zróżnicowanych potencjałów rozwojowych dla osiągnięcia ogólnych celów rozwojowych

➤ CELE POLITYKI PRZESTRZENNEGO ZAGOSPODAROWANIA KRAJU:

- Podwyższenie **konkurencyjności** głównych ośrodków miejskich
- Poprawa **spójności** wewnętrznej i terytorialne równoważenie rozwoju kraju
- Poprawa **dostępności** terytorialnej kraju w różnych skalach przestrzennych
- Osiąganie i utrzymanie **wysokiej jakości** środowiska przyrodniczego i walorów krajobrazowych Polski
- Zwiększanie **odporności** struktury przestrzennej kraju na zagrożenia i utratę bezpieczeństwa energetycznego oraz wspieranie zdolności obronnych państwa
- Przywrócenie i utwalenie **ładu przestrzennego**

Przyjęta przez
RM – 2013 r.

Przebieg prac nad aktualizacją - zadania zrealizowane

2011 – prace wstępne

- 30 maja 2011 r. – przyjęcie przez Sejmik Województwa Podkarpackiego **uchwały** Nr IX/131/11 w sprawie przystąpienia do aktualizacji Strategii rozwoju województwa podkarpackiego na lata 2007-2020
- czerwiec 2011 r. – zlecenie oraz realizacja badania / ekspertyzy pn. **Ocena realizacji oraz aktualności celów i priorytetów rozwojowych Strategii rozwoju województwa podkarpackiego na lata 2007-2020 w kontekście nowych zadań i wyzwań polityki rozwoju kraju i Unii Europejskiej** przez Fundację Naukową Instytut Badań Strukturalnych z siedzibą w Warszawie. Sformułowane zostały rekomendacje dot. potrzeby aktualizacji dokumentu, wynikającej głównie ze zmian regulacyjno-prawnych oraz nowych uwarunkowań zewnętrznych i wewnętrznych.
- lipiec 2011 r. - **powołanie Zespołu Roboczego** ds. aktualizacji Strategii rozwoju województwa podkarpackiego na lata 2007-2020 (składający się z dyrektorów departamentów merytorycznych oraz jednostek organizacyjnych UMWP)
- listopad 2011 r. - **powołane zespołów zadaniowych** (ekspertkich), odpowiedzialnych za przygotowanie diagnozy oraz zapisów części kierunkowej aktualizowanej Strategii
- listopad 2011 r. - **przystąpienie do prac nad Diagnozą** sytuacji społeczno-gospodarczej województwa podkarpackiego

2012 – prace merytoryczne

- **styczeń 2012 r. - powołanie eksperta zewnętrznego** - (EUROREG Centrum Europejskich Studiów Regionalnych i Lokalnych, Uniwersytet Warszawski)
- **marzec – czerwiec 2012 r.** – opracowanie, konsultacje oraz przyjęcie przez Zarząd Województwa Podkarpackiego **Założeń do aktualizacji Strategii rozwoju województwa podkarpackiego na lata 2007-2020** W zorganizowanych na przełomie marca i kwietnia 2012 r. spotkaniach konsultacyjnych we wszystkich powiatach regionu wzięło udział ok. 550 uczestników - przedstawiciele jednostek samorządu terytorialnego oraz najbardziej aktywnych środowisk lokalnych
- **lipiec 2012 r. - styczeń 2013 r.** - prace podzespołów zadaniowych, odpowiedzialnych za przygotowanie zapisów **części kierunkowej** aktualizowanej Strategii w zakresie priorytetów tematycznych. W efekcie prac wyznaczono **cele priorytetowe**, określono **kierunki działań** oraz oczekiwane **efekty**, jak również **obszary strategicznej interwencji** i wskaźniki.
Odbyło się ok. 60 spotkań.

Przebieg prac nad aktualizacją - zadania zrealizowane

2013 – prace merytoryczne (c.d.)

- **styczeń 2013 r.** – przygotowanie **projektu** aktualizacji *Strategii rozwoju województwa podkarpackiego na lata 2007-2020. Aktualizacja na lata 2013-2020*
- **luty 2013 r.** – **akceptacja** projektu aktualizacji Strategii rozwoju województwa podkarpackiego przez **Zespół Roboczy ds. aktualizacji Strategii rozwoju województwa podkarpackiego na lata 2007-2020**
- **luty 2013 r.** – opracowanie projektu **Prognozy oddziaływania na środowisko** projektu zaktualizowanej Strategii rozwoju województwa podkarpackiego na lata 2007-2020. Aktualizacja na lata 2013-2020
- **marzec 2013 r.** – **debata** nad zapisami Strategii w **komisjach sejmikowych** oraz na sesji **Sejmiku Województwa Podkarpackiego**
- **17 kwietnia 2013 r.** – **przyjęcie projektu** Strategii województwa podkarpackiego na lata 2007-2020 - Aktualizacja na lata 2013-2020 wraz z Prognoza oddziaływania na środowisko przez **Zarząd Województwa Podkarpackiego** uchwałą nr 24/5328/13.
- **22 kwietnia 2013 r.** – **rozpoczęcie konsultacji społecznych** projektu Strategii z Prognozą oddziaływania na środowisko

Ekspertyzy zlecone na potrzeby aktualizacji Strategii (realizacja koncepcji polityki rozwoju opartej na dowodach (evidence based policy):

- ***Ramy finansowe zaktualizowanej Strategii rozwoju województwa podkarpackiego na lata 2007-2020*** – DB Center Sp. z o.o. z Rzeszowa,
- ***System realizacji zaktualizowanej Strategii rozwoju województwa podkarpackiego na lata 2007-2020*** – prof. Agnieszka Pawłowska (Uniwersytet Rzeszowski),
- ***Misja, wizja i cele rozwojowe aktualizowanej Strategii rozwoju województwa podkarpackiego na lata 2007-2020*** – DB Center Sp. z o.o. z Rzeszowa,
- ***Charakterystyka systemu osadniczego województwa podkarpackiego z identyfikacją biegunów wzrostu oraz wyróżnieniem obszarów funkcjonalnych na poziomie regionalnym i lokalnym*** – zespół autorski IGiPZ PAN pod kierunkiem prof. Tomasza Komornickiego,
- ***Charakterystyka bezpieczeństwa energetycznego województwa podkarpackiego w perspektywie do roku 2020 i 2030 ze szczególnym uwzględnieniem udziału energii ze źródeł odnawialnych*** – Podkarpacka Agencja Energetyczna Sp. z o.o.

1. **Diagnoza** sytuacji społeczno-gospodarczej województwa podkarpackiego
  2. **Założenia** aktualizacji Strategii rozwoju województwa podkarpackiego na lata 2007-2020
  3. **Strategia** rozwoju województwa podkarpackiego na lata 2007-2020. Aktualizacja na lata 2013-2020
  4. **Prognoza** oddziaływania na środowisko zaktualizowanej Strategii rozwoju województwa podkarpackiego na lata 2007-2020
-

I. WYJŚCIOWA ANALIZA STRATEGICZNA

- I.1. Ocena dotychczasowej realizacji Strategii
- I.2. Przesłanki aktualizacji Strategii
- I.3. Województwo podkarpackie w krajowych dokumentach strategicznych
- I.4. Analiza SWOT dla województwa podkarpackiego
- I.5. Wnioski z diagnozy i rekomendacje dla części kierunkowej Strategii

II. TRENDY ROZWOJU DO 2020 r.

- II.1. Scenariusze rozwoju z uwzględnieniem dynamiki zmian kluczowych uwarunkowań i potencjałów
- II.2. Wizja rozwoju województwa podkarpackiego w 2020 r.

III. UKŁAD CELÓW STRATEGICZNYCH

IV. DZIEDZINY DZIAŁAŃ STRATEGICZNYCH, PRIORYTETY TEMATYCZNE, KIERUNKI DZIAŁAŃ

1. KONKURENCYJNA I INNOWACYJNA GOSPODARKA

2. KAPITAŁ LUDZKI I SPOŁECZNY

3. SIEĆ OSADNICZA

4. ŚRODOWISKO I ENERGETYKA

V. SYSTEM REALIZACJI I RAMY FINANSOWE

- V.1. System realizacji (*schematy: realizacji oraz monitorowania Strategii*)
- V.2. Ramy finansowe

VI. WNIOSKI Z OCENY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

**PRIORYTETY TEMATYCZNE,
KIERUNKI DZIAŁAŃ, OSI,
WSKAŹNIKI**

KLUCZOWE KIERUNKI DZIAŁAŃ STRATEGICZNYCH

KONKURENCYJNA I INNOWACYJNA GOSPODARKA

Cel 1

Rozwijanie przewag regionu w oparciu o kreatywne specjalizacje jako przejaw budowania konkurencyjności krajowej i międzynarodowej

Priorytet 1.1.
Przemysł

Priorytet 1.2.
Nauka, badania i szkolnictwo wyższe

Priorytet 1.3.
Turystyka

Priorytet 1.4.
Rolnictwo

Priorytet 1.5.
Instytucje otoczenia biznesu

KAPITAŁ LUDZKI I SPOŁECZNY

Cel 2

Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego jako czynników: innowacyjności regionu oraz poprawy poziomu życia mieszkańców

Priorytet 2.1.
Edukacja

Priorytet 2.2.
Kultura i dziedzictwo kulturowe

Priorytet 2.3.
Społeczeństwo obywatelskie

Priorytet 2.4.
Włączenie społeczne

Priorytet 2.5.
Zdrowie publiczne

Priorytet 2.6.
Sport powszechny

SIEĆ OSADNICZA

Cel 3

Podniesienie dostępności oraz poprawa spójności funkcjonalno-przestrzennej jako element budowania potencjału rozwojowego regionu

Priorytet 3.1.
Dostępność komunikacyjna

Priorytet 3.2.
Dostępność technologii informacyjnych

Priorytet 3.3.
Funkcje metropolitalne Rzeszowa

Priorytet 3.4.
Funkcje obszarów wiejskich

Priorytet 3.5.
Spójność przestrzenna i wzmacnianie funkcji biegunów wzrostu

ŚRODOWISKO I ENERGETYKA

Cel 4

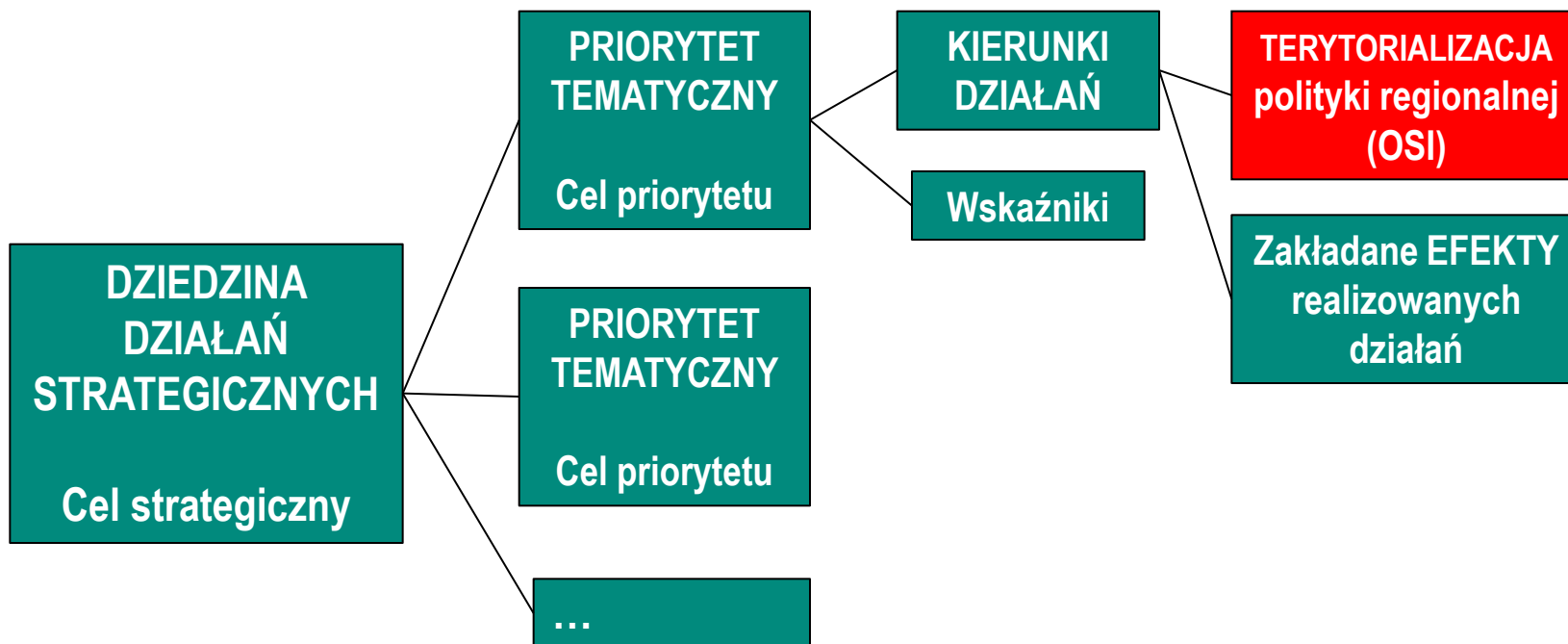
Racjonalne i efektywne wykorzystanie zasobów z poszanowaniem środowiska naturalnego sposobem na zapewnienie bezpieczeństwa i dobrych warunków życia mieszkańców oraz rozwoju gospodarczego województwa

Priorytet 4.1.
Zapobieganie i przeciwdziałanie zagrożeniom oraz usuwanie ich negatywnych skutków

Priorytet 4.2.
Ochrona środowiska

Priorytet 4.3.
Bezpieczeństwo energetyczne i racjonalne wykorzystanie energii

SCHEMAT ZALEŻNOŚCI DZIEDZINY DZIAŁAŃ STRATEGICZNYCH

STARY / NOWY PARADYGMAT POLITYKI REGIONALNEJ

Cecha	Stary	Nowy
Cele	Duży nacisk na działania wyrównawcze , efekt przeciwny do zamierzonego – pogłębianie się zróżnicowań, rozpraszenie środków.	Precyzyjnie określone czynniki konkurencyjności i strategicznie wybrane kierunki jej poprawiania, wielosektorowe podejście ukierunkowane terytorialnie . Wykorzystanie potencjałów i wzmacnianie konkurencyjności.
Jednostka interwencji	Jednostki administracyjne, jednakowe postrzeganie obszarów	Zróżnicowane podejście do różnych typów terytoriów
Strategie	Podejście sektorowe	Zintegrowane przedsięwzięcia rozwojowe
Narzędzia	Subsydia i pomoc publiczna	Mix „twardego i miękkiego” kapitału
Wymiar terytorialny	Słabo uwzględniony wymiar terytorialny, prymat podejścia sektorowego, tzw. „algorytm biedy”	Zintegrowane programy dedykowane OSI przy zachowaniu integracji przestrzennej prowadzonej w ramach polityki regionalnej
Aktorzy	Rząd i samorząd województwa	Wszystkie szczeble administracji publicznej, aktorzy społeczni i przedstawiciele biznesu (wielopoziomowe zarządzanie publiczne)

TERYTORYALIZACJA DZIAŁAŃ: Obszary Strategicznej Interwencji (OSI)

---

31 kierunków działań - OSI

33 kierunków działań - obszar całego województwa

Podział województwa na subregiony dla celów konsultacji społecznych Strategii rozwoju województwa podkarpackiego na lata 2007-2020 - aktualizacja na lata 2013-2020

Subregion przemyski:

- Przemysł - powiat grodzki,
- powiat lubaczowski,
- powiat przeworski,
- powiat jarosławski,
- powiat przemyski.

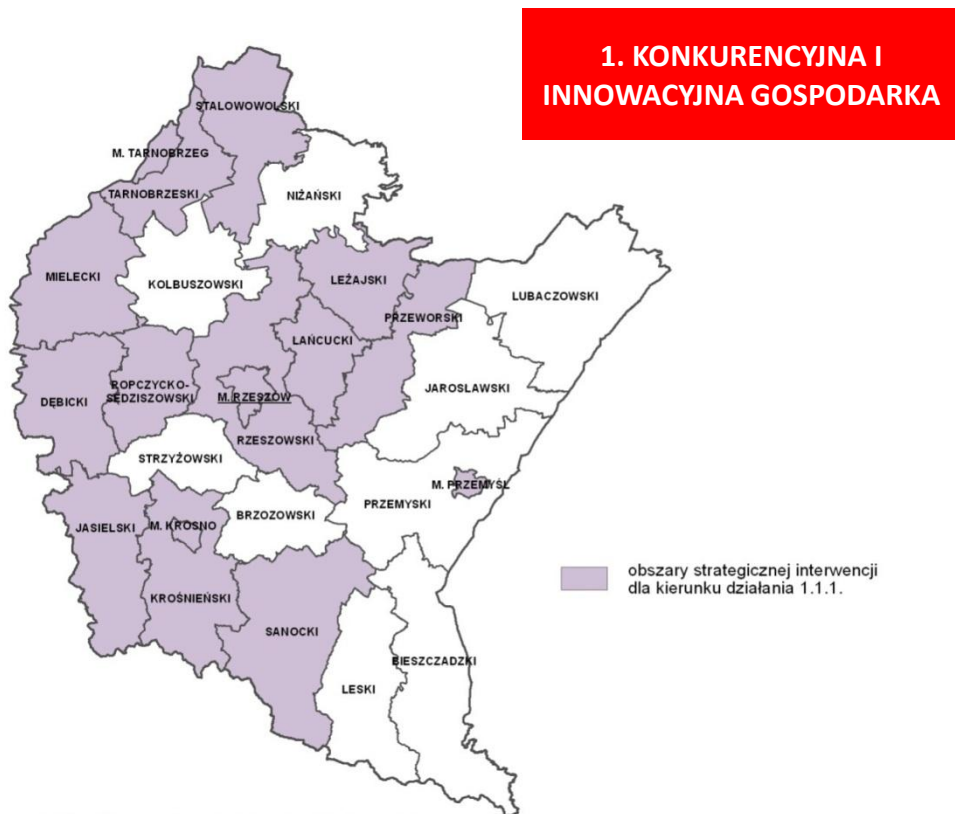

Priorytet 1.1. Przemysł

1.1.1. Wzmacnianie istniejących i rozwijanie nowych innowacyjnych sektorów przemysłu

OSI – w szczególności obszary koncentracji przedsiębiorstw z sektorów wysokiej szansy tj. innowacyjny przemysł w branżach: elektromaszynowej ze szczególnym uwzględnieniem lotnictwa, informatycznej, energetycznej (wraz z odnawialnymi źródłami energii), chemicznej oraz rolno-spożywczej

W subregionie przemysłowym OSI obejmuje: **miasto Przemyśl** oraz **powiat przeworski**

Zakładane efekty realizowanych działań:

- poprawa **innowacyjności i konkurencyjności przedsiębiorstw z sektorów wysokiej szansy** (mierzona wzrostem eksportu produktów tych branż),
- zwiększenie **dostępu do nowych technologii i know-how**
- wzrost udziału przemysłu w strukturze PKB województwa

Priorytet 1.2. Nauka, badania i szkolnictwo wyższe

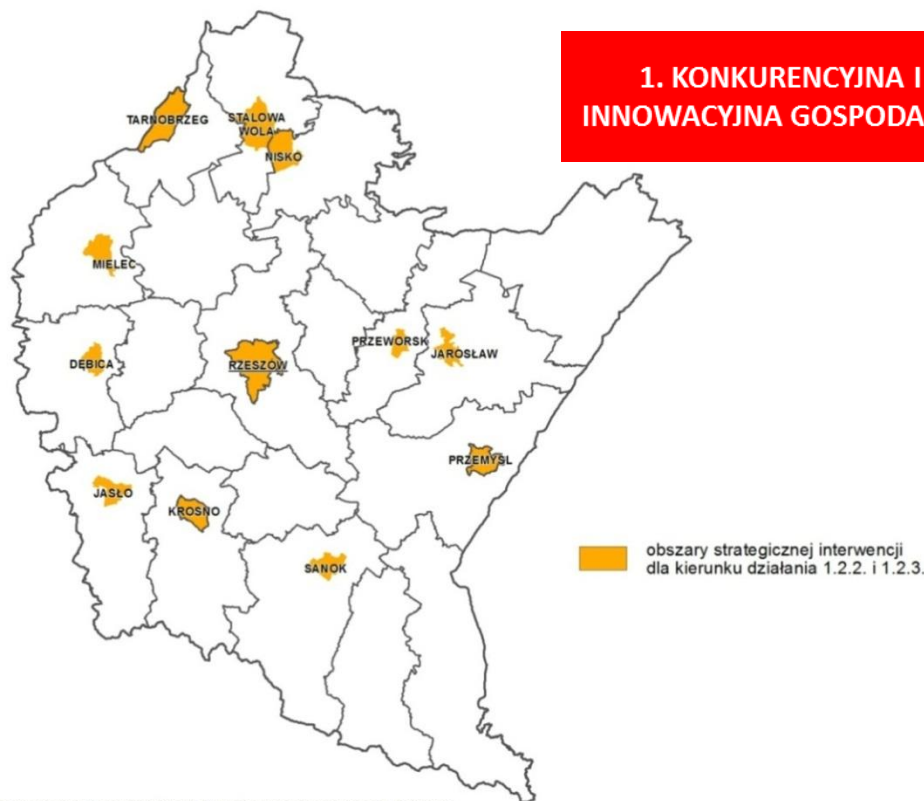
1.2.2. Wzmocnienie jakości kształcenia w ramach istniejących i nowych kierunków studiów

1.2.3. Rozwijanie systemu kształcenia na poziomie wyższym, wzmacniającego specjalizacje regionalne

OSI - Rzeszów oraz ośrodki subregionalne i lokalne posiadające szkoły wyższe

W subregionie przemyskim OSI obejmuje miasta **Przemyśl, Jarosław i Przeworsk**

1. KONKURENCYJNA I INNOWACYJNA GOSPODARKA

opracowanie graficzne: Podkarpackie Biuro Planowania Przestrzennego w Rzeszowie

Zakładane efekty realizowanych działań:

1.2.2

- zwiększenie liczby samodzielnych pracowników naukowych,
- utworzenie międzyuczelnianej sieci współpracy służącej efektywnemu wykorzystaniu istniejącej infrastruktury i kadry oraz poprawie atrakcyjności oferty studiów w województwie
- uruchomienie nowych kierunków studiów wspierających specjalizację regionu
- rozwój oferty studiów dla cudzoziemców w języku angielskim

1.2.3

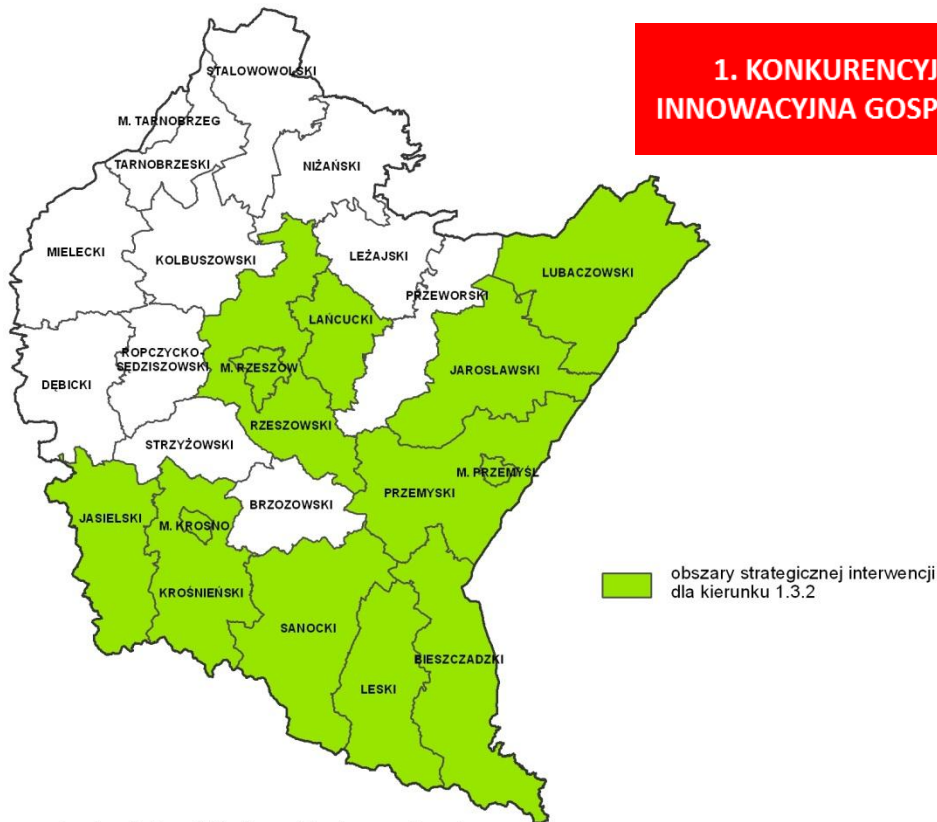
- dostosowanie oferty kształcenia szkół wyższych do potrzeb gospodarki regionu, w tym poprzez zamawiane kierunki studiów
- podniesienie jakości studiów zawodowych poprzez poprawę zaplecza do kształcenia praktycznego m.in. poprzez wykorzystywanie dydaktyczne doświadczonych praktyków funkcjonujących w kluczowych dla regionu sektorach
- zbudowanie regionalnego systemu praktyk i staży w przedsiębiorstwach innowacyjnych oraz promocji wybitnie uzdolnionych studentów

Priorytet 1.3. Turystyka

1.3.2. Podniesienie konkurencyjności produktów turystycznych w wiodących formach turystyki przyjazdowej do województwa

OSI – w szczególności obszar o rozwiniętej funkcji turystycznej (wyznaczony w oparciu o wskaźnik sumaryczny obejmujący: noclegi udzielone w obiektach zbiorowego zakwaterowania, zwiedzających atrakcje turystyczne, gęstość bazy noclegowej, liczebność gospodarstw agroturystycznych oraz ruch w ramach turystyki przygranicznej).

W subregionie przemyskim OSI obejmuje **miasto Przemyśl** oraz powiaty: **przemyski, lubaczowski i jarosławski**

Zakładane efekty realizowanych działań:

- **poprawa dostępności i ekspozycji** turystycznej terenów, miejsc, obiektów oraz zbiorów
- rozwój i **poprawa stanu infrastruktury** dla turystyki wypoczynkowej, uzdrowiskowej, krajoznawczej, aktywnej, przygranicznej i biznesowej
- wyższa **konkurencyjność produktów turystycznych** regionu, jako efekt rozwoju doradztwa oraz dostępności instrumentów wsparcia finansowego
- rozwój krajowej i zagranicznej **promocji turystycznej** województwa
- rozwój istniejących i tworzenie nowych klastrów oraz innych form organizacyjnych w ramach **współpracy i współdziałania podmiotów sektora turystycznego** i około turystycznego

Priorytet 1.4. Rolnictwo

1.4.1. Poprawa efektywności i dochodowości gospodarstw rolnych poprzez ich modernizację i zmianę struktur rolnych oraz współpraca z ośrodkami naukowo-badawczymi

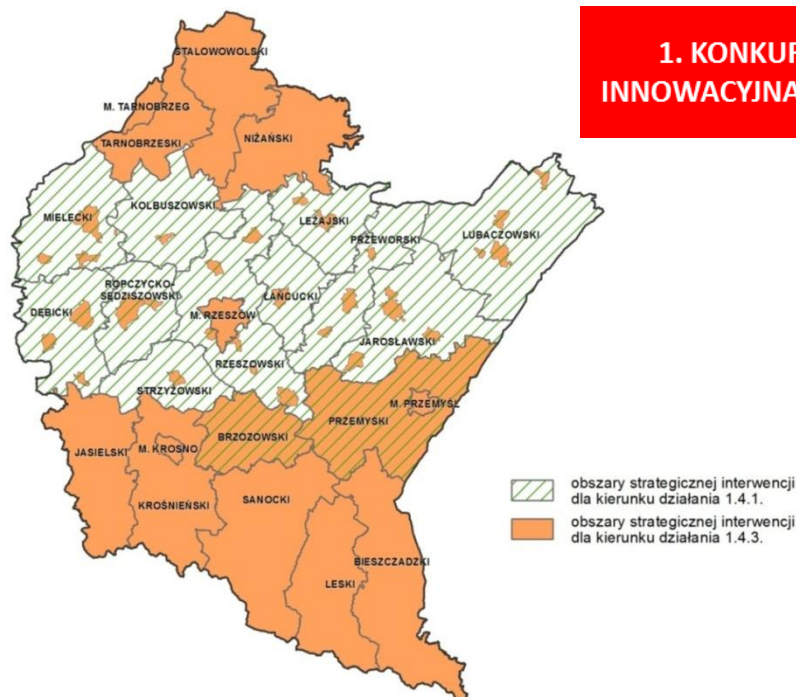
OSI – w szczególności obszary charakteryzujące się najlepszymi w regionie warunkami klimatyczno – glebowymi, ukształtowaniem terenu oraz tradycją w zakresie produkcji towarowej. Obszar uzupełniony o miejsca lokalizacji ośrodków naukowo - badawczych prowadzących badania podstawowe i stosowane.

W subregionie przemyskim OSi obejmuje powiaty: **przemyski, jarosławski, przeworski i lubaczowski.**

1.4.3. Rozwój przetwórstwa rolno-spożywczego, w tym opartego na ekologicznej produkcji rolnej oraz certyfikowanych produktów wysokiej jakości

OSI – w szczególności obszary miejskie i powiaty, na których znajdują się miejsca wyróżniające się produktami specyficznymi, których wytwarzanie powiązane jest z ich tradycją, kulturą jako alternatywa dla produkcji towarowej.

W subregionie przemyskim OSi obejmuje: **miasto Przemyśl, powiat przemyski oraz miasta w powiatach: jarosławskim, przeworskim i lubaczowskim.**

Zakładane efekty realizowanych działań:

1.4.1

- **wzrost koncentracji i specjalizacji gospodarstw rolniczych**
- **wsparcie przemian strukturalnych**
- **zapewnienie profesjonalnego doradztwa**
- **rozwój współpracy pomiędzy jednostkami naukowo-badawczymi a sektorem rolno-spożywczym**
- **rozwój badań i opracowanie nowych technologii produkcji rolniczej i przetwórstwa rolno-spożywczego**

1.4.3

- **promocja produktów tradycyjnych, regionalnych i ekologicznych na arenie międzynarodowej i krajowej**
- **wzmocnienie działalności gospodarczej w poza rolniczych ogniwach agrobiznesu**

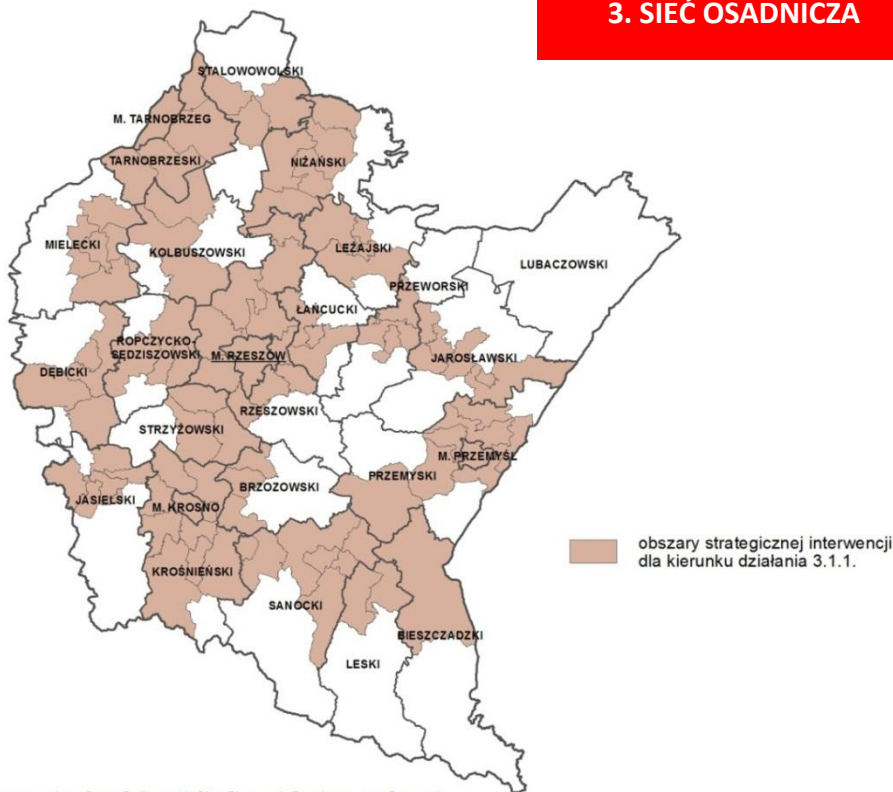
Priorytet 3.1. Dostępność komunikacyjna

3.1.1 Rozwój drogowej sieci transportowej wzmacniającej zewnętrzną dostępność komunikacyjną Rzeszowa oraz ośrodków subregionalnych w wymiarze krajowym i międzynarodowym

OSI - gminy i Miejskie Obszary Funkcjonalne położone bezpośrednio w sąsiedztwie głównych drogowych szlaków komunikacyjnych (autostrada, drogi ekspresowe, drogi krajowe).

W subregionie przemyskim OSI obejmuje **miasto Przemyśl oraz gminy w powiatach: przemyskim, przeworskim i jarosławskim** położone bezpośrednio w sąsiedztwie głównych drogowych szlaków komunikacyjnych

3. SIEĆ OSADNICZA

obszary strategicznej interwencji dla kierunku dzialania 3.1.1.

Zakladane efekty realizowanych dzialan:

- ukończenie budowy autostrady **A4** i odcinków drogi ekspresowej **S19** i **S74**, budowa drogi ekspresowej **S9**,
- utworzenie funkcjonalnego systemu łączącego układ dróg wojewódzkich z głównymi ciągami komunikacyjnymi poprzez budowę **dróg dojazdowych i łączników do węzłów** autostrady A4 i dróg ekspresowych S19 i S74,
- poprawa **dostępności zewnętrznej ośrodków subregionalnych**,
- budowa systemu połączeń intermodalnych,
- rozbudowa istniejących oraz budowa nowych dróg poprawiających dostępność do przejść granicznych oraz centrów logistycznych,
- rozbudowa istniejących i **budowa obwodnic** oraz nowych odcinków dróg łączących ośrodki subregionalne,
- podniesienie klasy dróg i zmiany kategorii dróg na których występuje szczególna koncentracja ruchu.

Priorytet 3.1. Dostępność komunikacyjna

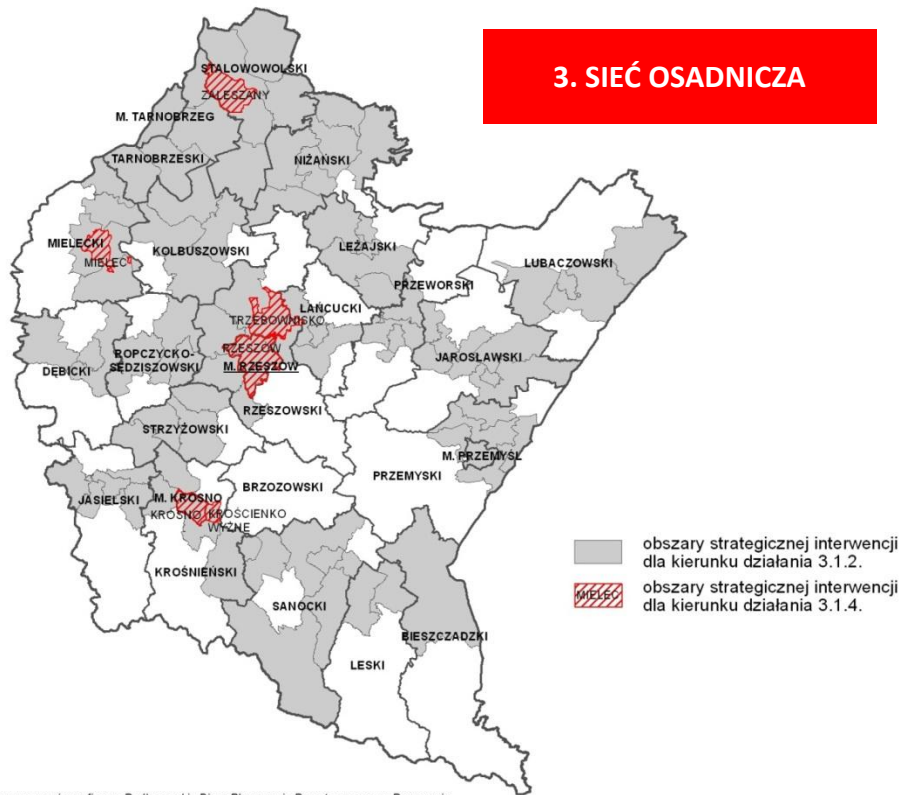
3.1.2. Rozwój infrastruktury i sieci kolejowej zarówno w układzie powiązań zewnętrznych jak i wewnątrzregionalnych

OSI - gminy przez które przebiegają lub są planowane linie kolejowe

W subregionie przemyskim OSI obejmuje **miasto Przemysł** oraz **gminy powiatów: przemyskiego, przeworskiego, jarosławskiego i lubaczowskiego** przez które przebiegają lub są planowane linie kolejowe

3.1.4. Rozwój Portu Lotniczego Rzeszów - Jasionka oraz wyspecjalizowanych lotnisk lokalnych

OSI – Rzeszów i gminy na terenie których zlokalizowane są lotniska

Zakładane efekty realizowanych działań:

3.1.2

- modernizacja **magistrali kolejowej E30** do granicy państwa,
- modernizacja linii kolejowych prowadzących do węzłów zapewniających możliwość włączenia się do planowanych linii wysokich prędkości,
- uruchomienie bezpośredniego połączenia na trasie **Rzeszów-Warszawa**,
- modernizację **obiektów dworcowych** oraz **inwestycje w tabor**,
- skomunikowanie linią kolejową **lotniska w Jasionce** ze stolicą województwa.

3.1.4

- wzrost krajowej i międzynarodowej rangi Portu Lotniczego Rzeszów-Jasionka dzięki utrzymaniu dotychczasowych oraz **uruchomienie nowych połączeń**,
- połączenie kolejowe - **budowa odgałęzienia linii kolejowej L 71**,
- **zwiększenie możliwości przetadunku towarów na lotnisku i uruchomienie terminalu intermodalnego**,
- poprawa dostępności ośrodków subregionalnych oraz wzmocnienie szans rozwojowych dzięki **modernizacji i rozbudowie lotnisk lokalnych o wyspecjalizowanych funkcjach**.

Priorytet 3.2. Dostępność technologii informacyjnych

3.2.1. Wspieranie przedsięwzięć inwestycyjnych z zakresu infrastruktury sieci telekomunikacyjnej nowej generacji na terenach pozbawionych konkurencyjnego Internetu

OSI - w szczególności powiaty w których udział miejscowości gdzie dopuszczalna jest interwencja publiczna (tzw. obszary „białe” i „szare”) wynosi ponad 20%.

W subregionie przemyskim OSI obejmuje powiaty: **przemyski, jarosławski, przeworski i lubaczowski**

Zakładane efekty realizowanego działania:

- likwidacji tzw. białych i szarych obszarów dzięki **budowie dostępowej i abonenckiej sieci światłowodowej**,
- poprawy stanu nasycenia infrastrukturą techniczną terenu województwa prowadząca do **zwiększenia dostępności nowoczesnych usług** świadczonych za ich pośrednictwem,
- poprawy konkurencyjności pomiędzy świadczeniodawcami usług dostępowych,
- **rozwój nowoczesnych systemów łączności podmiotów systemu bezpieczeństwa**

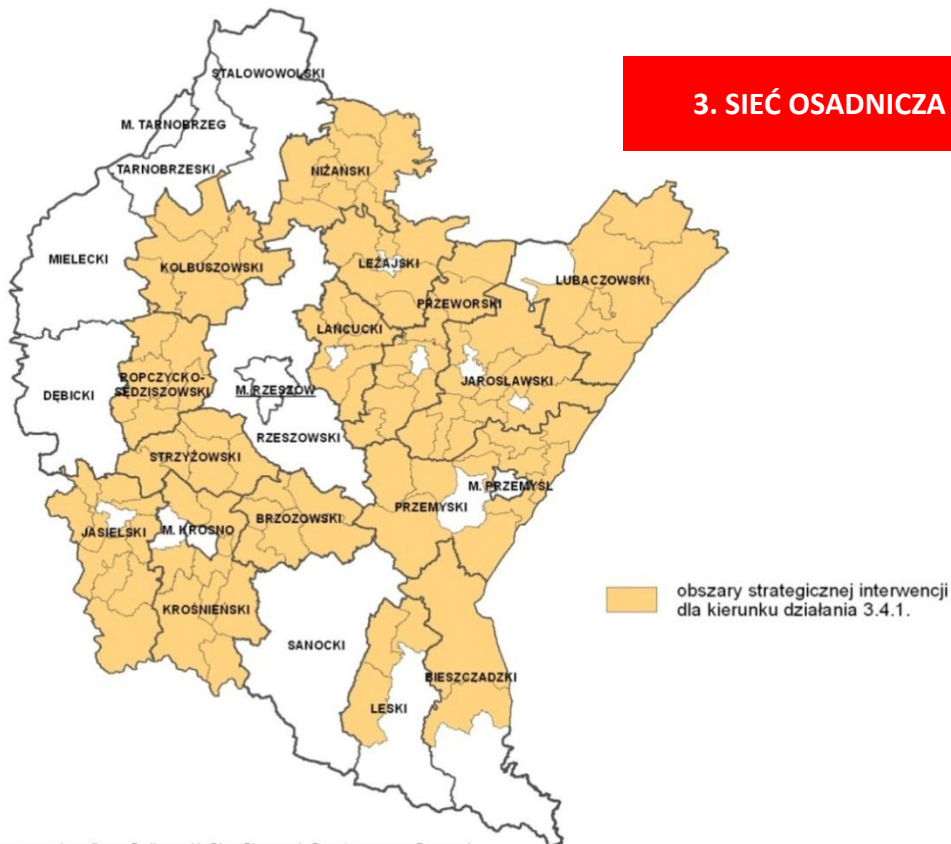

Priorytet 3.4. Funkcje obszarów wiejskich

3.4.1. Rozwój infrastruktury technicznej umożliwiający wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich

OSI – w szczególności obszary charakteryzujące się bezrobociem wyższym od średniego w województwie oraz wskaźnikiem G (podstawowych dochodów gminy na 1 mieszkańca) na poziomie nie większym niż 75% średniej krajowej

W subregionie przemyskim OSi obejmuje większość gmin powiatów: **przemyskiego, jarosławskiego, przeworskiego i lubaczowskiego**

Zakładane efekty realizowanych działań:

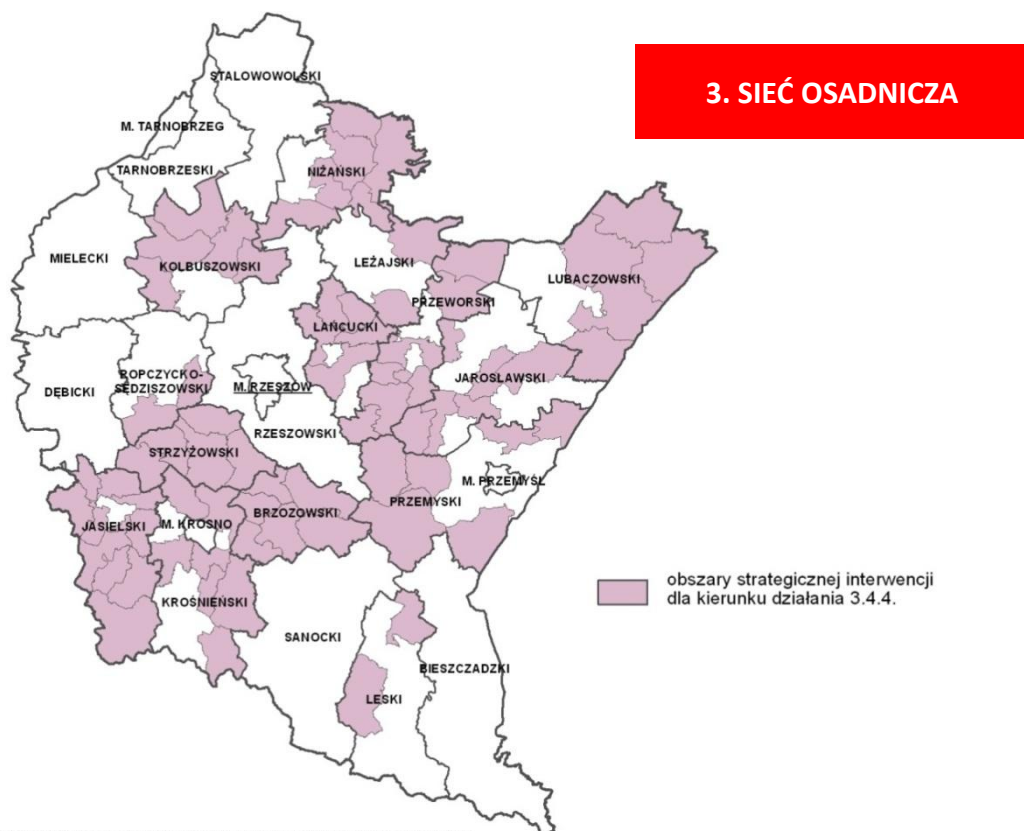
- budowa i modernizacja **dróg lokalnych** poprawiających dostępność komunikacyjną,
- rozwijanie **infrastruktury telekomunikacyjnej** poprawiającej dostępność cyfrową,
- modernizacja i rozbudowa **energetycznych linii przesyłowych** przyczyniających się do tworzenia korzystnych warunków osiedlania się i rozwoju przedsiębiorczości,
- poprawa dostępu do **sieci wodociągowej, kanalizacyjnej** oraz usprawnienie **gospodarki odpadami**

Priorytet 3.4. Funkcje obszarów wiejskich

3.4.4. Modernizacja przestrzeni wiejskiej

OSI - w szczególności obszary charakteryzujące się bezrobociem wyższym od średniego w województwie oraz wskaźnikiem G (podstawowych dochodów gminy na 1 mieszkańca) na poziomie niższym od średniej wojewódzkiej

W subregionie przemyskim OSi obejmuje część gmin powiatów: **przemyskiego, jarosławskiego, przeworskiego i lubaczowskiego.**

Zakładane efekty realizowanych działań:

- lepsze wykorzystanie przestrzeni poprzez wspieranie działań ukierunkowanych na **tworzenie dokumentów dotyczących zagospodarowania i kształtowania przestrzeni wiejskiej**,
- uporządkowanie przestrzeni wiejskiej dla potrzeb **rozwoju funkcji publicznych, gospodarczych i społecznych** terenów wiejskich,
- rozwój funkcji **rekreacyjnej, sportowej i społeczno-kulturalnej**, poprzez wspieranie projektów dotyczących budowy, przebudowy, remontu lub wyposażenia obiektów,
- wzmocnienie **funkcji turystycznej**

Priorytet 3.5. Spójność przestrzenna i wzmacnianie funkcji biegunów wzrostu

3.5.1. Wzmocnienie roli biegunów wzrostu w świadczeniu usług publicznych oraz usług wyższego rzędu, a w szczególności wzmacnianie potencjałów wyróżniających je w skali krajowej

Zakładane efekty realizowanych działań:

- zachowanie korzystnej policentrycznej struktury osadniczej województwa dzięki **równomiernemu rozmieszczeniu głównych ośrodków wzrostu,**
- **aktywizacja mieszkańców,**
- poprawa jakości i dostępności do **usług publicznych**

3.5.2. Rozwój potencjału gospodarczego biegunów wzrostu wraz z rozprzestrzenianiem trendów rozwojowych na otaczające je obszary funkcjonalne

Zakładane efekty realizowanych działań:

- poszerzenie oferty **obszarów atrakcyjnych dla inwestorów** dzięki powstawaniu i rozwojowi stref aktywności gospodarczej,
- podniesienie **przedsiębiorczości i aktywności gospodarczej mieszkańców,** dzięki wspieraniu powstawania i rozwoju mikroprzedsiębiorstw,
- zwiększenie **udziału sektora przedsiębiorstw i sektora usług** w strukturze zatrudnienia i tworzenia PKB oraz zmniejszenie poziomu bezrobocia

3.5.3. Rozwój powiązań komunikacyjnych wewnątrz obszarów funkcjonalnych biegunów wzrostu

Zakładane efekty realizowanych działań:

- poprawa **dostępności do głównych rynków pracy w regionie** dzięki modernizacji i rozbudowie dróg wewnątrz obszarów funkcjonalnych ośrodków subregionalnych oraz budowę obwodnic,
- rozwój **transportu publicznego**

3.5.4. Rewitalizacja oraz poprawa ładu przestrzeni sprzyjające rozwojowi ośrodków miejskich

Zakładane efekty realizowanych działań:

- **popędzenie rozwoju gospodarczego obszarów miejskich** w oparciu o endogeniczne czynniki oraz aktywność mieszkańców,
- **przywrócenie dotychczasowych funkcji** zdegradowanych społecznie, ekonomicznie i środowiskowo obszarów miejskich,
- poprawa **ładu przestrzennego** i lepsze wykorzystanie przestrzeni

Priorytet 3.5. Spójność przestrzenna i wzmacnianie funkcji biegunów wzrostu

OSI dla kierunku działania 3.5.1 - rdzenie biegunów wzrostu

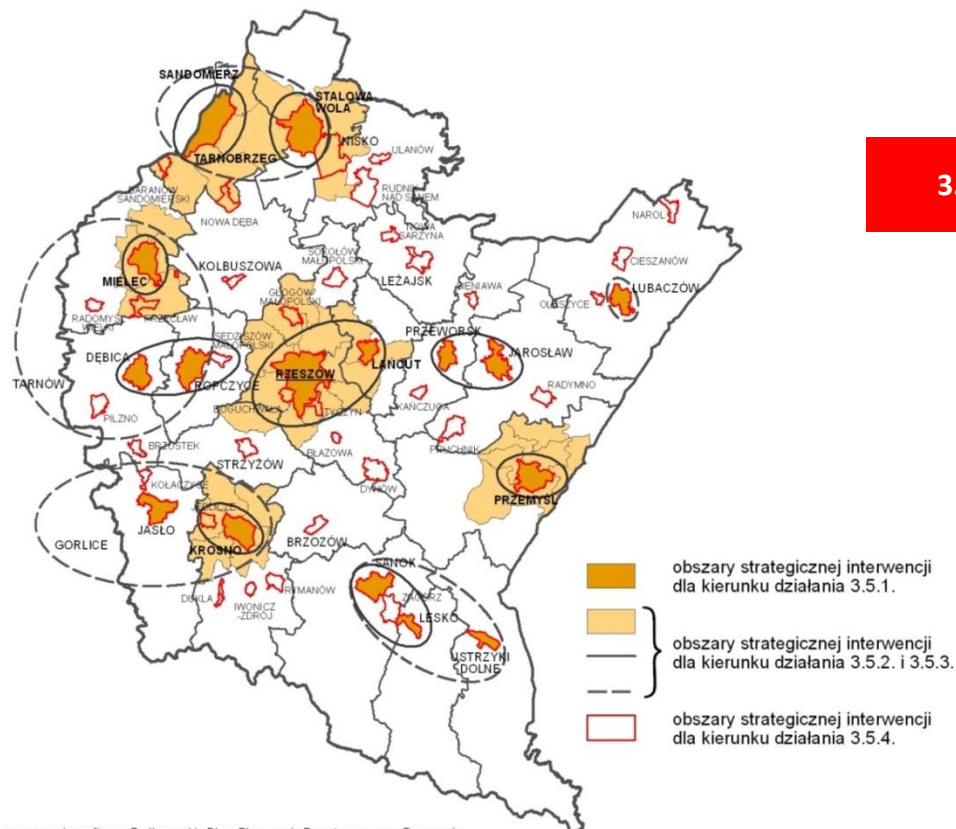
W subregionie przemyskim OSI obejmuje miasta: **Przemyśl, Jarosław, Przeworsk, Lubaczów**

OSI dla kierunku działania 3.5.2. i 3.5.3 - rzeczywiste i potencjalne bieguny wzrostu i ich obszary funkcjonalne (MOF)

W subregionie przemyskim OSI obejmuje miasta: **Przemyśl, Jarosław, Przeworsk, Lubaczów** oraz ich obszary funkcjonalne

OSI dla kierunku działania 3.5.4. - ośrodki miejskie

W subregionie przemyskim OSI obejmuje miasta: **Przemyśl, Jarosław, Przeworsk, Lubaczów, Pruchnik, Radymno, Kańczuga, Sieniawa, Oleszyce, Cieszanów, Narol**

3. SIEĆ OSADNICZA

Priorytet 4.1. Zapobieganie i przeciwdziałanie zagrożeniom oraz usuwanie ich negatywnych skutków

4.1.1. Zapobieganie, przeciwdziałanie oraz usuwanie negatywnych skutków powodzi

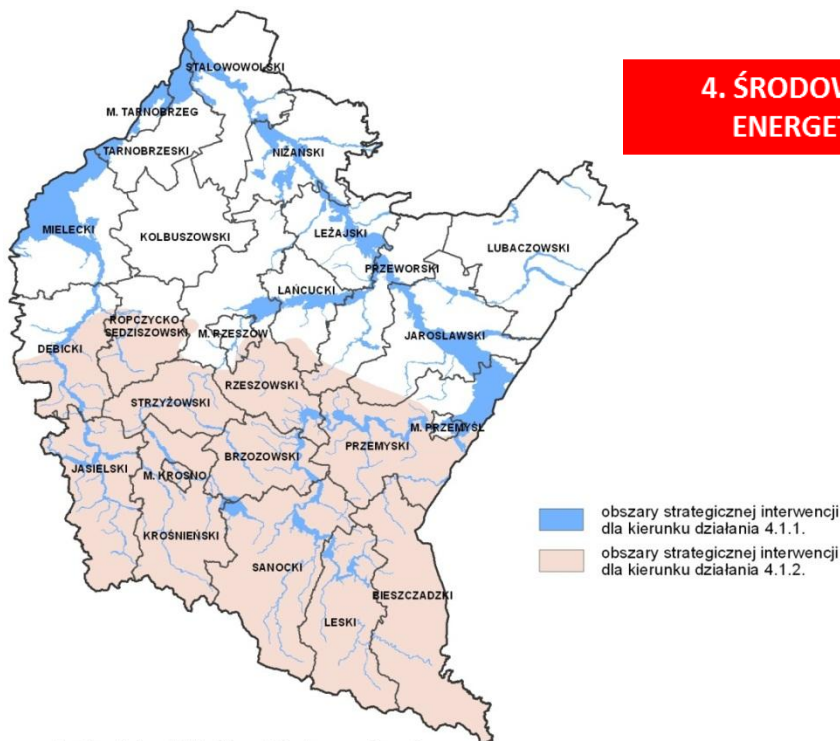
OSI – obszary województwa narażone na występowanie powodzi (na podstawie wstępnej oceny ryzyka powodziowego opracowanej w ramach projektu „Informatyczny system osłony kraju przed nadzwyczajnymi zagrożeniami” (ISOK) oraz studium ochrony przeciwpowodziowej).

W subregionie przemyskim OSi obejmuje obszary położone w dorzeczach rzek, w tym: **Sanu, Wiśłoka, Mleczi i Lubaczówki**

4.1.2. Zapobieganie, przeciwdziałanie i minimalizowanie skutków osuwisk

OSI – obszary województwa narażone na występowanie osuwisk

W subregionie przemyskim OSi obejmuje **południową część powiatu przemyskiego** oraz **południowe krańce powiatów: jarosławskiego i przeworskiego**

Zakładane efekty realizowanego działania:

- wybudowane i zmodernizowane urządzenia hydrotechniczne zapewniające ochronę bierną przed powodziąmi tj.: **poldery, zbiorniki retencyjne oraz wały przeciwpowodziowe,**
- odtworzone powierzchnie naturalnych terenów zalewowych i podmokłych,
- nowoczesne oraz adekwatnie **wyszkolone i wyposażone służby ratownicze i interwencyjne,**
- nowoczesne **systemy ostrzegania i reagowania,**
- **wykluczenie lokalizacji zabudowy na obszarach zagrożonych powodzią i osuwiskami,**
- **poprawa bezpieczeństwa lokalnej społeczności,**
- **mapy osuwisk** i terenów zagrożonych ruchami masowymi oraz **system monitoringu**

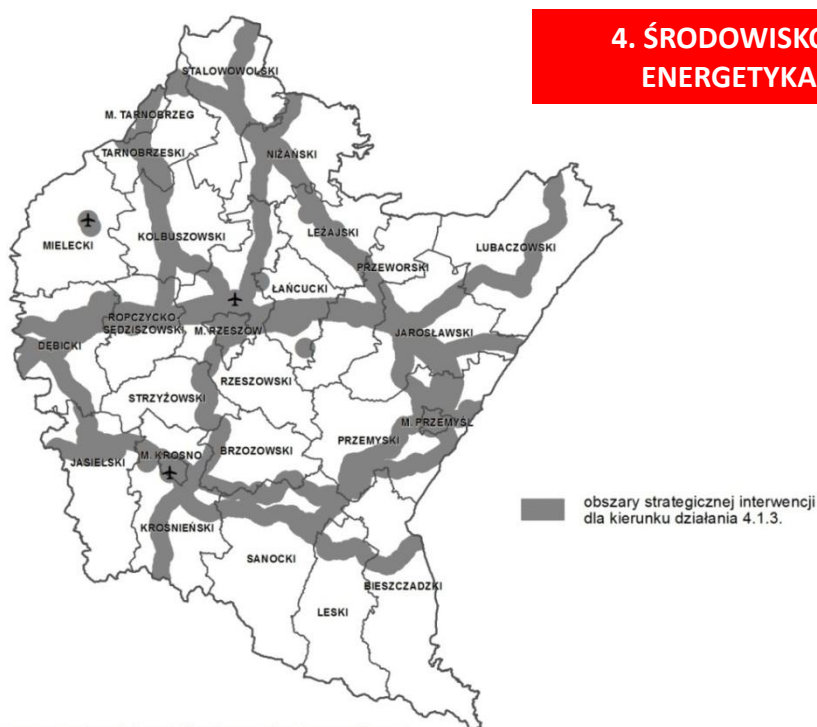

Priorytet 4.1. Zapobieganie i przeciwdziałanie zagrożeniom oraz usuwanie ich negatywnych skutków

4.1.3. Zapobieganie, przeciwdziałanie oraz usuwanie negatywnych skutków katastrof wynikających z działalności człowieka – katastrofy komunikacyjne (drogowe, kolejowe, lotnicze), chemiczno – ekologiczne oraz pożary

OSI - obszary województwa, na których znajdują się: ciągi głównych szlaków komunikacji drogowej i kolejowej, najważniejsze lotniska wraz z sąsiadującymi terenami (Rzeszów – Jasionka, Krosno, Mielec), zakłady zaliczane do dużego i zwiększonego ryzyka wystąpienia poważnej awarii przemysłowej, sieci przesyłowe paliw energetycznych

W subregionie przemyskim OSI obejmuje miasto **Przemyśl** oraz obszary powiatów: **przemyskiego, jarosławskiego, przeworskiego i lubaczowskiego** na których znajdują się ww. ciągi głównych szlaków komunikacyjnych.

Zakładane efekty realizowanego działania:

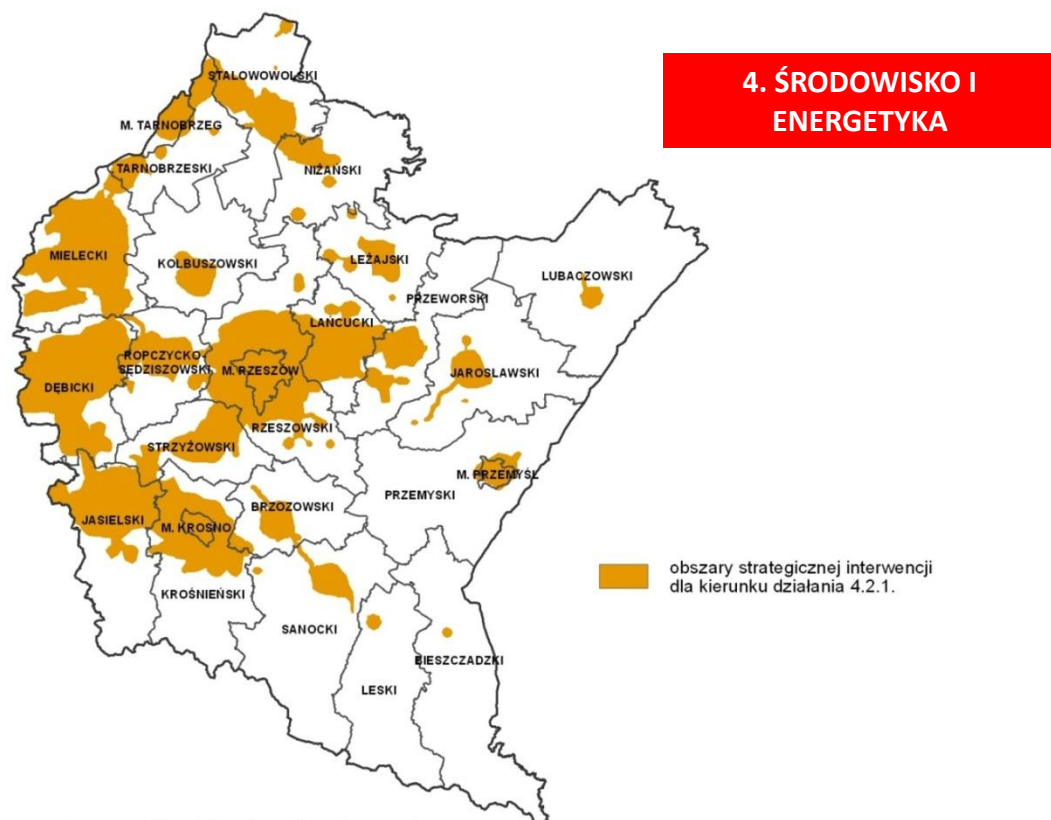
- nowoczesny, dostosowany do występujących zagrożeń system służb ratowniczych, interwencyjnych i zarządzania kryzysowego,
- powstanie infrastruktury technicznej (kolejowej i drogowej) do zabezpieczenia szlaków komunikacyjnych,
- nowoczesne systemy ostrzegania, reagowania i likwidacji skutków katastrof,
- poprawa bezpieczeństwa społeczeństwa.

Priorytet 4.2. Ochrona środowiska

4.2.1. Zapewnienie dobrego stanu środowiska w zakresie czystości powietrza i hałasu zgodnego ze standardami jakości wyznaczonymi w dokumentach unijnych oraz krajowych

OSI – w szczególności obszary, na których występują przekroczenia standardów czystości powietrza a także przekroczenia dopuszczalnego poziomu hałasu

W subregionie przemyskim OSi obejmuje przede wszystkim największe miasta subregionu: **Przemyski, Jarosław, Przeworsk, Lubaczów i Kańczuga.**

Zakładane efekty realizowanych działań:

- zrealizowanie **programów ochrony powietrza** dla obszarów, na których stwierdzono przekroczenia dopuszczalnych lub docelowych poziomów zanieczyszczeń,
- zrealizowanie programów naprawczych w zakresie **ochrony przed hałasem**,
- przejście znacznej części gospodarki na technologie **niskoemisyjne** oraz obniżające poziom hałasu

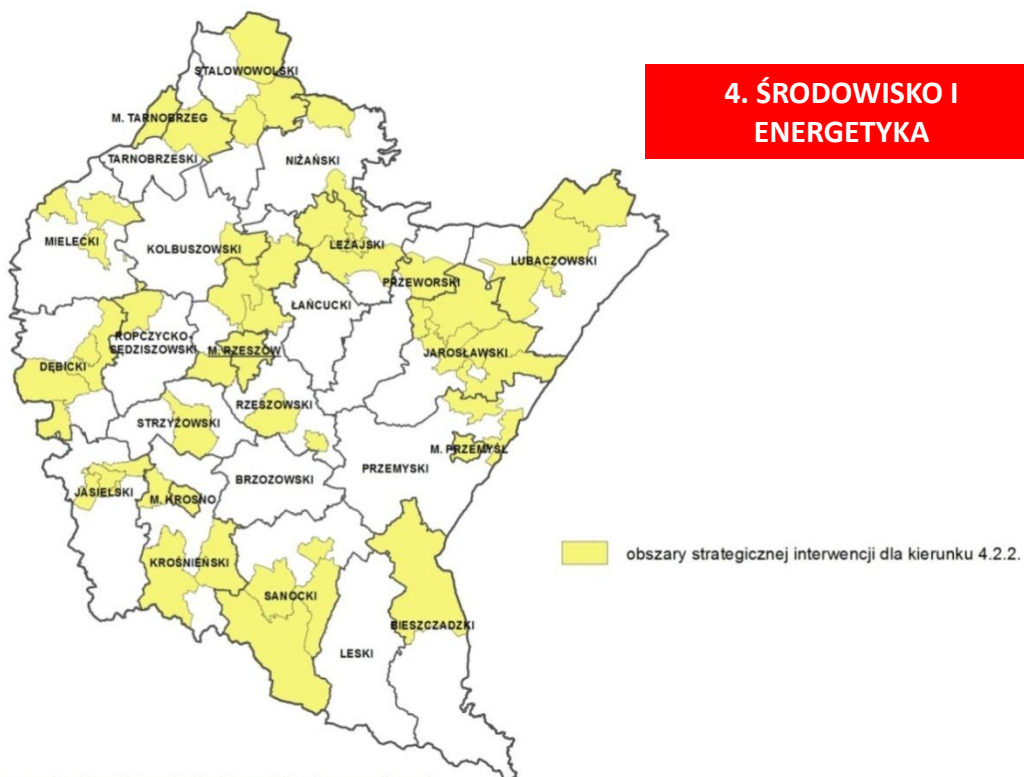

Priorytet 4.2. Ochrona środowiska

4.2.2. Zapewnienie właściwej gospodarki odpadami zgodnie ze standardami wyznaczonymi w dokumentach unijnych oraz krajowych

OSI - gminy, gdzie są zlokalizowane lub zostały zaplanowane do realizacji inwestycje służące zagospodarowaniu odpadów, zgodnie z Planem Gospodarki Odpadami dla Województwa Podkarpackiego, przyjętym uchwałą Sejmiku Województwa Podkarpackiego NR XXIV/409/12 z dnia 27 sierpnia 2012 r.

W subregionie przemyskim OSi obejmuje miasto **Przemyśl** oraz gminy: **Sieniawa, Narol, Cieszanów, Oleszyce, Wiązownica, Jarosław, Laszki, Radymno, Medyka, Orły**

Zakładane efekty realizowanych działań:

- **ograniczenie wytwarzania** wszystkich rodzajów odpadów,
- zapewnienie maksymalnego **odzysku wytworzonych odpadów**,
- unieszkodliwianie odpadów, których nie udało się poddać odzyskowi,
- wprowadzenie nowoczesnych rozwiązań technologicznych, szczególnie w zakresie **budowy i modernizacji regionalnych instalacji przetwarzania odpadów komunalnych**,
- uzyskanie poziomu **zbierania i segregacji odpadów** na poziomie określonym w dokumentach unijnych i krajowych

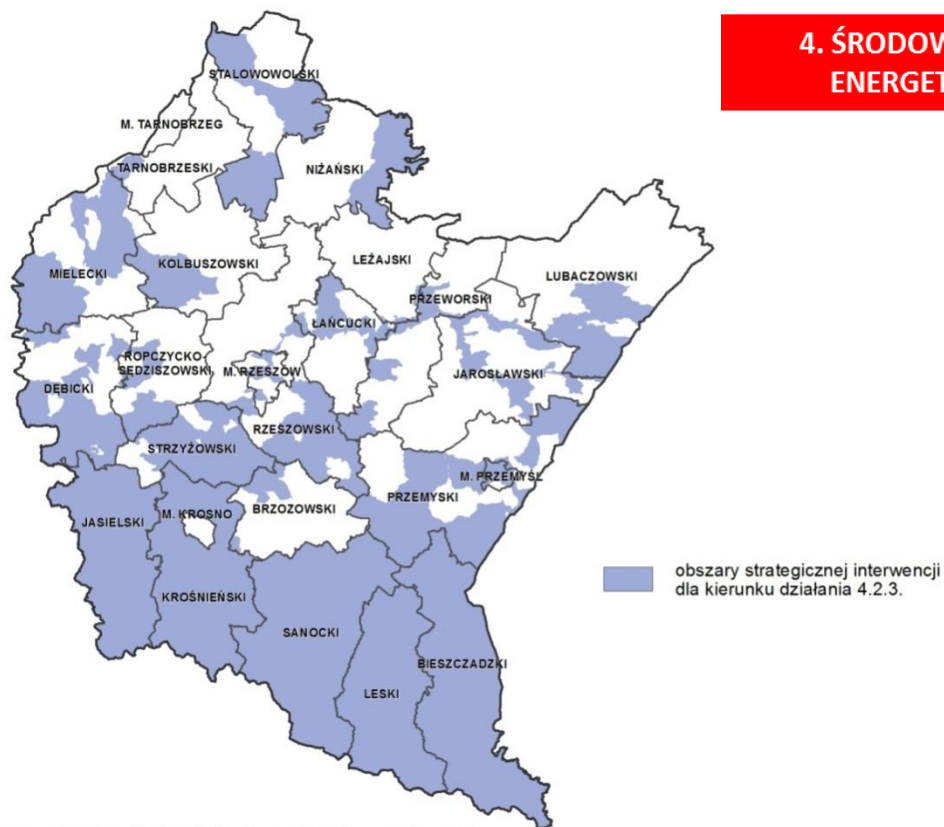
Priorytet 4.2. Ochrona środowiska

4.2.3. Zapewnienie właściwej gospodarki wodno - ściekowej zgodnie ze standardami wyznaczonymi w dokumentach unijnych oraz krajowych

OSI - w szczególności obszary pozbawione infrastruktury kanalizacyjnej oraz tzw. obszary „nieaglomeracyjne”, dla których budowa sieci kanalizacyjnej jest znacznie utrudniona ze względu na rozproszoną zabudowę lub/ i niekorzystne ukształtowanie terenu, jak również obszary jednolitych części wód powierzchniowych o słabym stanie oraz powiaty na których znajdują się obszary źródliskowe głównych rzek województwa.

W subregionie przemyskim OSi obejmuje **miasto Przemyśl**, znaczną część powiatu **przemyskiego**, południową część powiatu **lubaczowskiego** oraz niewielką część powiatów: **jarosławskiego** i **przeworskiego**.

4. ŚRODOWISKO I ENERGETYKA

Zakładane efekty realizowanych działań:

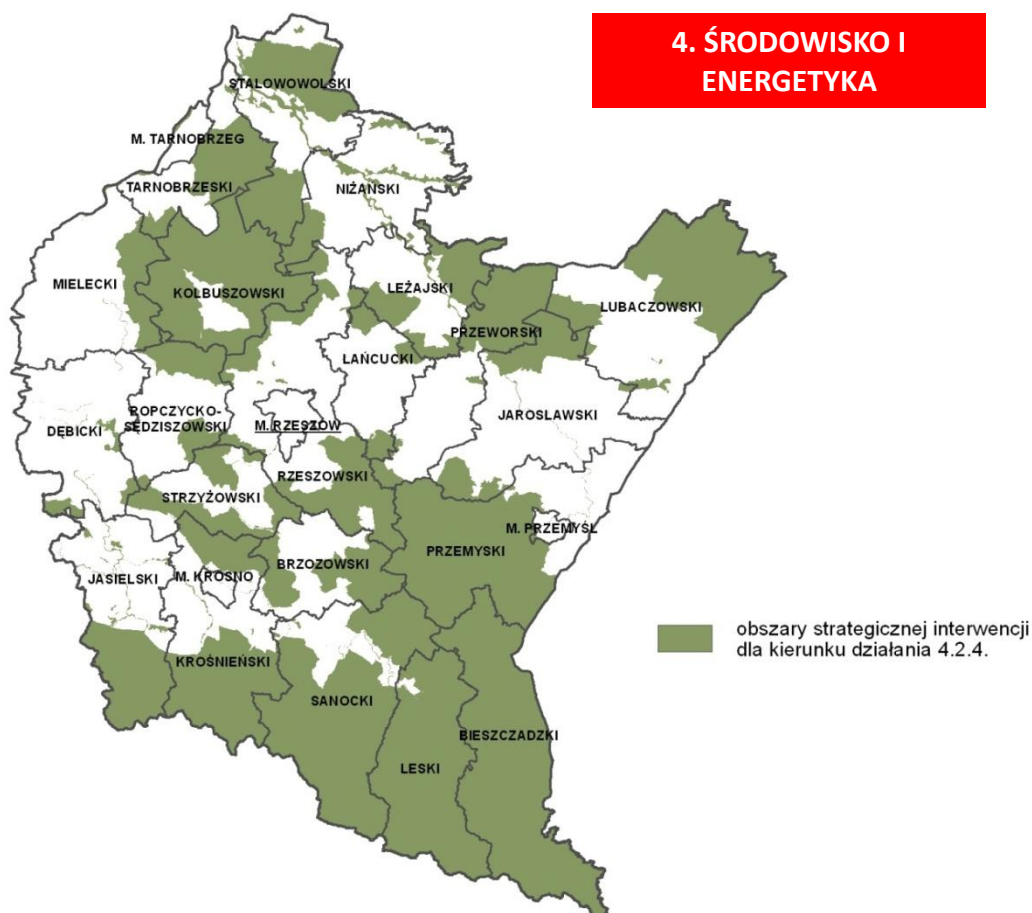
- realizacja zadań zapisanych w **Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych**,
- **rozbudowanie i zmodernizowanie infrastruktury oraz sieci kanalizacyjnej** i wyrównanie dysproporcji między siecią wodociągową a kanalizacyjną,
- realizacja programów budowy przydomowych oczyszczalni ścieków dla terenów, gdzie jest to uzasadnione,
- **ewidencja zbiorników** bezodpływowych i przydomowych oczyszczalni ścieków,
- stały **monitoring czystości wód** w województwie,
- stosowanie **nowoczesnych rozwiązań technologicznych w zakresie gospodarki wodno – ściekowej**,
- **zmniejszania wodochłonności gospodarki**

Priorytet 4.2. Ochrona środowiska

4.2.4 Zachowanie i ochrona bioróżnorodności

OSI - obszary objęte różnymi formami ochrony przyrody (obszary Natura 2000 – specjalny obszar ochrony siedlisk oraz obszar specjalnej ochrony ptaków, parki narodowe, parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu).

W subregionie przemyskim OSi obejmuje przede wszystkim : **północno-wschodnią część powiatu lubaczowskiego, północną część powiatu przeworskiego, północne krańce powiatu jarosławskiego** oraz znaczną, **zachodnią część powiatu przemyskiego**.

Zakładane efekty realizowanego działania:

- wsparcie procesów i działań zachowujących różnorodność biologiczną,
- **właściwie chronione siedliska cennych przyrodniczo gatunków zwierząt, roślin, i grzybów,**
- właściwie utrzymane i funkcjonujące różne formy ochrony przyrody,
- **zachowanie korytarzy ekologicznych,**
- właściwy stan zagospodarowania lasów,
- racjonalna gospodarka cennych gospodarczo zasobów oraz właściwa rekultywacja terenów przyrodniczych zdewastowanych i zdegradowanych,
- utrzymanie i poprawa różnorodności biologicznej cennych przyrodniczo terenów łąkowo – pastwiskowych,
- **poprawa świadomości ekologicznej społeczeństwa,**
- **nawiązanie współpracy z krajami sąsiednimi.**

Priorytet 4.3. Bezpieczeństwo energetyczne i racjonalne wykorzystanie energii

4.3.3. Wsparcie rozwoju energetyki wykorzystującej odnawialne źródła energii (OZE)

OSI – w szczególności gminy, na terenie których występują najkorzystniejsze warunki (wietrzne, solarne, hydrologiczne i geotermalne) do lokowania inwestycji związanych z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii z wyłączeniem terenów objętych różnymi formami ochrony przyrody, na których tego typu inwestycje nie mogą być realizowane.

OSI obejmują również gminy na terenie, których zlokalizowane są już hydroelektrownie.

Dla pozostałych alternatywnych źródeł energii – obszar całego województwa.

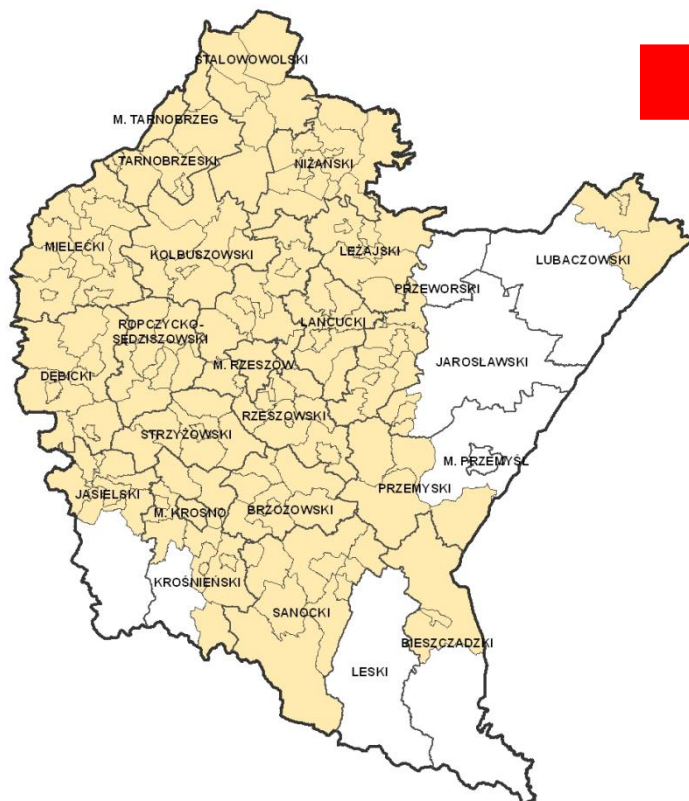
4. ŚRODOWISKO I ENERGETYKA

Zakładane efekty realizowanych działań:

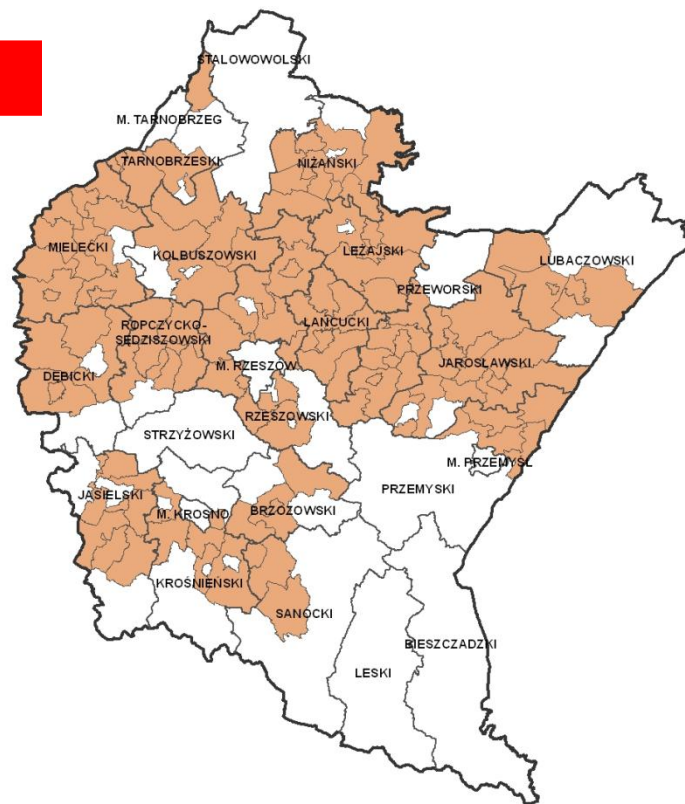
- **wybudowanie nowych jednostek wytwórczych i zmodernizowanie istniejących** źródeł energii elektrycznej i ciepła z OZE,
- **opracowanie planów zaopatrzenia** w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe z uwzględnieniem OZE w każdej gminie (**planów energetycznych**),
- wypracowanie systemu wsparcia dla **mikro instalacji OZE dla osób fizycznych**,
- **określenie barier środowiskowych** dla inwestycji dotyczących OZE,
- zwiększenie stopnia **wykorzystywania odpadów komunalnych** do celów energetycznych,
- **budowa i modernizacja infrastruktury elektroenergetycznej** umożliwiającej wyprowadzenie mocy z przyłączanych jednostek wytwórczych z OZE,
- budowa **nowych źródeł energii, głównie OZE**, w lokalizacjach umożliwiających skupienie większej ilości odbiorców,

4.3.3. Wsparcie rozwoju energetyki wykorzystującej odnawialne źródła energii (OZE)

4. ŚRODOWISKO I ENERGETYKA

obszary strategicznej interwencji dla kierunku działania 4.3.3. (energetyka solarna)

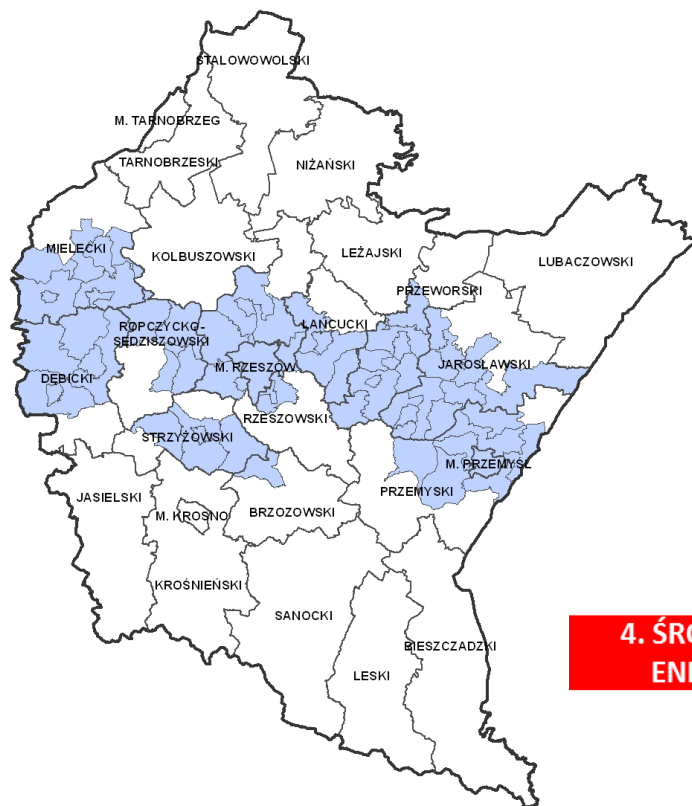
obszary strategicznej interwencji dla kierunku działania 4.3.3. (energetyka wiatrowa)

W subregionie przemyskim OSI obejmuje: **północno-wschodnią część powiatu lubaczowskiego, południową część powiatu przeworskiego, południowo-zachodnią część powiatu przemyskiego.**

W subregionie przemyskim OSI obejmuje: **powiat jarosławski, południową część powiatu przeworskiego, północno-wschodnią część powiatu przemyskiego oraz środkową część powiatu lubaczowskiego.**

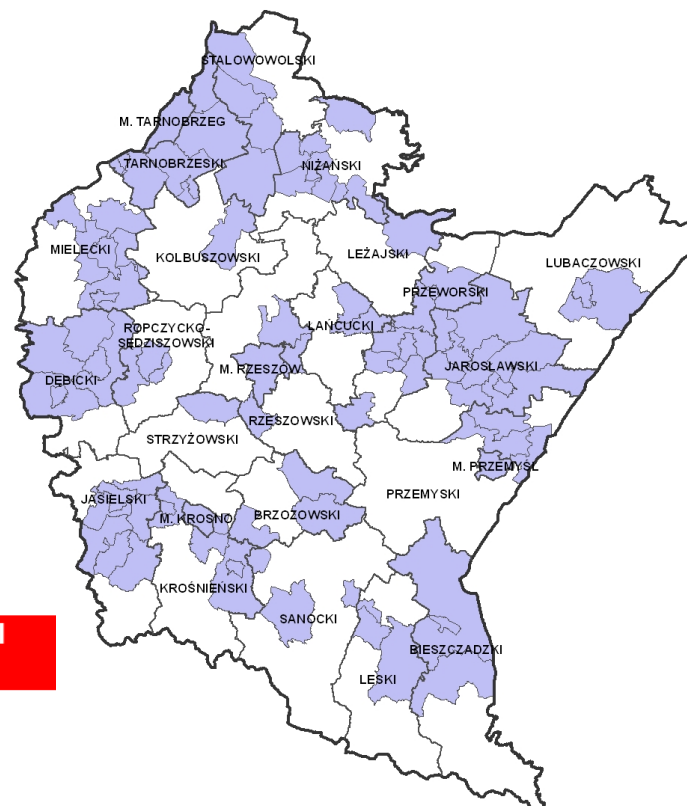

4.3.3. Wsparcie rozwoju energetyki wykorzystującej odnawialne źródła energii (OZE)

 obszary strategicznej interwencji dla kierunku działania 4.3.3. (energetyka geotermalna)

W subregionie przemyskim OSI obejmuje: **południową część powiatu przeworskiego, południową część powiatu jarosławskiego, północno-wschodnią część powiatu przemyskiego oraz miasto Przemyśl.**

 obszary strategicznej interwencji dla kierunku działania 4.3.3. (hydroenergetyka)

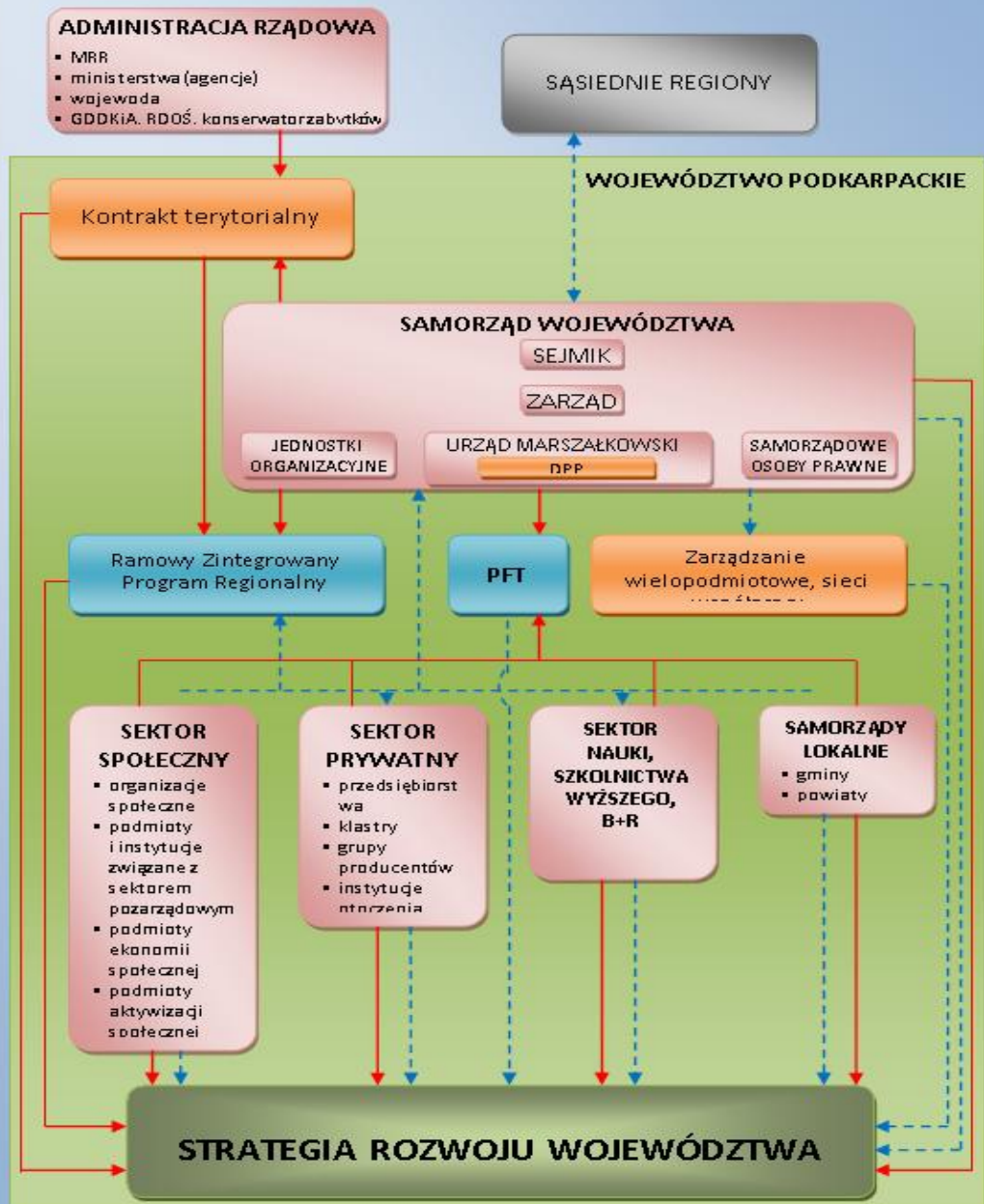
W subregionie przemyskim OSI obejmuje: **środkową część powiatu lubaczowskiego, środkową część powiatu jarosławskiego, większą część powiatu jarosławskiego, miasto Przemyśl oraz północno-wschodnią część powiatu przeworskiego.**

4. ŚRODOWISKO I ENERGETYKA

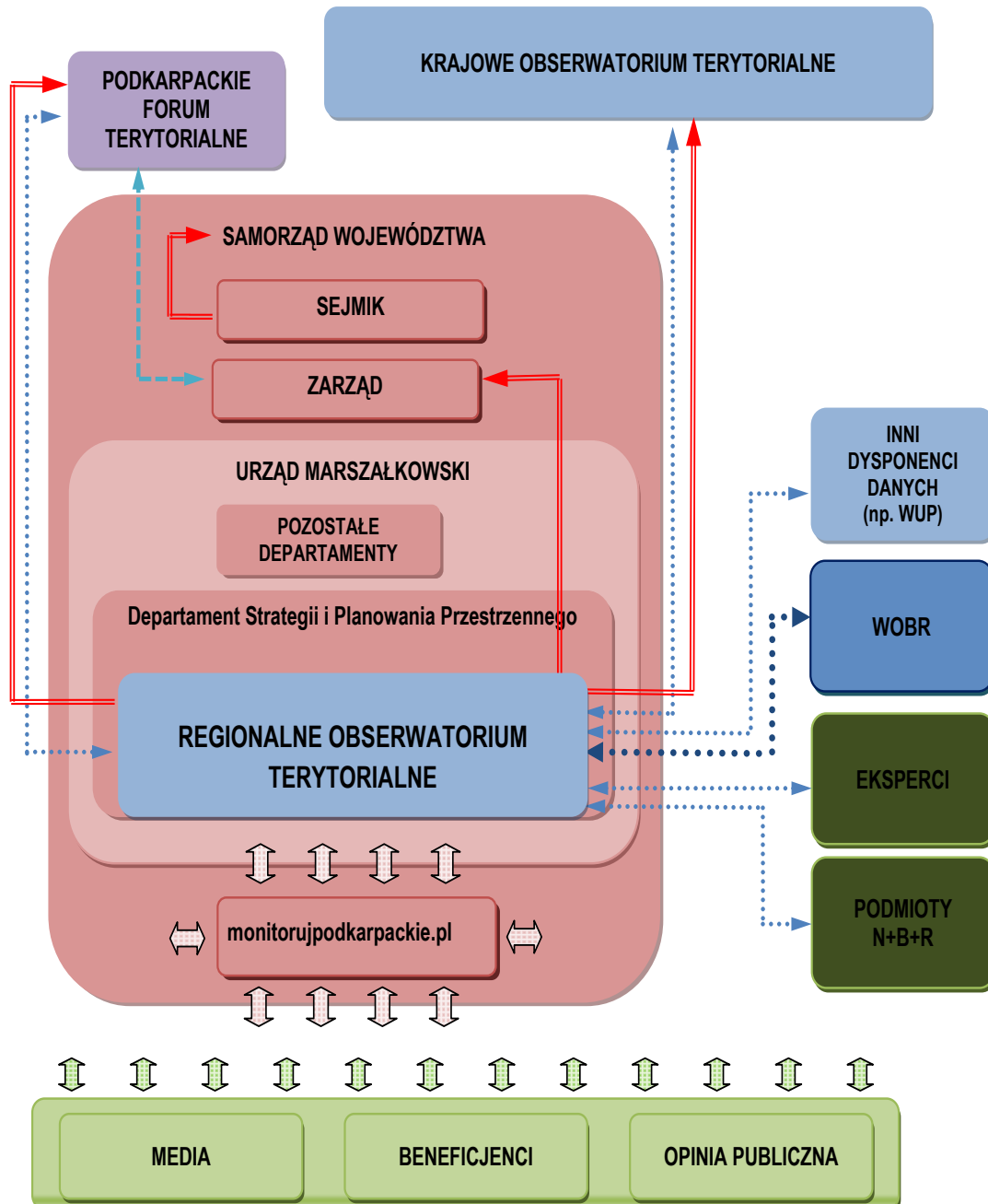
System realizacji

SYSTEM REALIZACJI SRW

(podstawowe elementy systemu)

- **Podmioty zaangażowane w działania objęte SRW** (sektor publiczny, prywatny, społeczny, nauki, szkolnictwa wyższego, B+R);
- **Instrumenty wdrożeniowe** (programy operacyjne, PFT, instrumenty prawno-administracyjne i planistyczne, instrumenty finansowe, promocyjne);
- **Mechanizmy i podmioty koordynujące** (samorząd województwa, KT, wielopodmiotowe i wielopoziomowe zarządzanie);
- **Monitoring i ewaluacja** (ROT).

SYSTEM MONITORINGU I EWALUACJI

Zakładane efekty (raporty) m. in. :

- sprawozdania z realizacji działań strategicznych,
- analizy i interpretacje trendów rozwojowych społeczno-gospodarczych,
- rekomendacje dotyczące zmian merytorycznych i metodologicznych dotyczących realizacji strategii,
- prezentacje „dobrych praktyk”

Dziękuję za uwagę

